

Галькевич М. В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю, Ізмаїльський державний гуманітарний університет м. Ізмаїл

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Визначення способів оцінки рівня фінансово-економічної безпеки сучасних підприємств є одним з найважливіших завдань економічної науки і практики, яке потребує комплексного вирішення, що враховує сучасні тенденції розвитку підприємств, використання сучасних технологій та дослідження проблем, спричинених кризовими явищами сьогодення. Своєчасна оцінка фінансово-економічної безпеки гарантує швидке усунення різноманітних загроз та своєчасну адаптацію підприємства до викликів зовнішнього середовища.

Підтримуючи надійний рівень фінансово-економічної безпеки, компанії можуть розширити ринки збуту, залучити нових інвесторів, покращити власний "імідж" та позитивно вплинути на прибутковість, конкурентоспроможність та ефективність діяльності. Тому, перш за все, необхідно комплексно оцінити рівень та виявити фактори, які негативно впливають на діяльність організації.

Огляд існуючої економічної літератури свідчить, що існує низка методичних підходів до оцінки рівня економічної безпеки підприємства, які відрізняються якістю інформаційного забезпечення, алгоритмами та математичною складністю.

Основні методи оцінки рівня економічної безпеки підприємства можна згрупувати за наступним підходом (рис. 1).

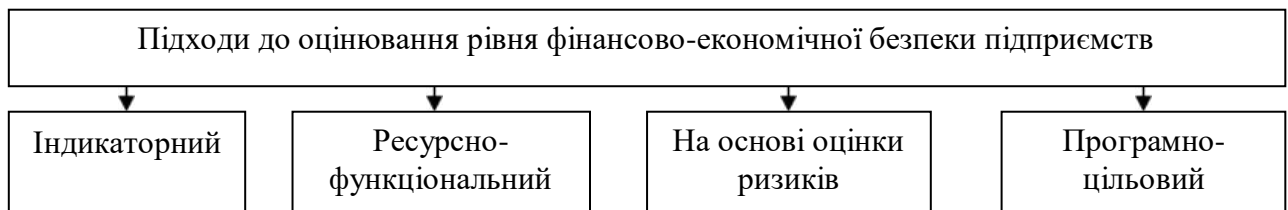

Рисунок 1. Найбільш поширені підходи до оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки підприємства

Джерело: [1, 2, 3]

За індикаторного підходу економічна безпека підприємства оцінюється на основі групи індикаторів, за якими визначаються нормативні та (або) очікувані значення з метою порівняння їх із фактичними. Вибір індикаторів для оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки підприємства та спосіб їх

групування залежить від таких факторів, як особливості галузі, в якій функціонує підприємство, важливість загроз, суб'єктивних підходів фахівців.

Ресурсно-функціональний підхід охоплює різні функціональні сфери діяльності підприємства і базується на припущенні, що небезпекам можна запобігти шляхом найбільш ефективного використання ресурсів підприємства, зміцнення внутрішнього потенціалу та створення умов для сталого розвитку. Критерієм оцінки тут є рівень ефективності використання ресурсів у всіх функціональних складових економічної безпеки (фінансова, техніко-технологічна, інтелектуальна, кадрова, нормативно-правова, екологічна, інформаційна, силова тощо), тобто раціональне використання ресурсів. Оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки представлена як система функціональних складових, а кожна з цих функціональних груп - як система індикаторів [4].

Підхід, що базується на оцінці економічних ризиків передбачає визначення та аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів, що загрожують безпеці підприємства, на основі таких методів, як кількісна та якісна оцінка виявлених ризиків. В результаті розраховується розмір можливого збитку за різними загрозами та несприятливими факторами і порівнюється з розміром прибутку, доходу та майна. Залежно від методу, прибуток може розглядатися як орієнтир фінансово-економічної безпеки. Рівень безпеки оцінюється відповідно до здатності компанії нейтралізувати виявлені ризики [2].

Програмно-цільовий підхід базується на інтеграції показників, що визначають рівень економічної безпеки підприємства. При використанні цього підходу велику увагу слід приділяти відбору індикаторів та визначенню методу групування. Труднощі також виникають при визначенні коефіцієнтів значущості на основі методів експертних оцінок [3].

Список використаних джерел:

1. Птащенко Л. О. Стратегічне та інноваційне забезпечення розвитку системи економічної безпеки підприємства: навч. посіб. «Центр учбової літератури», 2018. 320 с.
2. Якушев О., Захарова О., Зачосова Н., Якушева О., Чернишов О., & Набока Р. Оцінювання стану фінансово-економічної безпеки підприємств готельно-ресторанного та туристичного бізнесу на інноваційному підґрунті. 2023. № 2 (49). С. 135.-147.
3. Bondarenko-Berehovych V. Methodical approach to the assessment of the economic security management system of the enterprise. *German International Journal of Modern Science* №9, 2021. С. 11-15. URL: <https://dizw.com/wp-content/uploads/2021/05/Deutsche-internationale-Zeitschrift-f%C3%BCr-zeitgen%C3%B6ssische-Wissenschaft-%E2%84%969-part-2-2021.pdf>
4. Шило Ж. Методика комплексної оцінки рівня економічної безпеки підприємства. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2022. №1 (4) с. 17-25.